

**Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Θεσμών, Αξιών και Επιτρόπου
Διοικήσεως για το θέμα «Εξέταση της λειτουργίας των θεσμών της Κυπριακής
Δημοκρατίας και ειδικότερα της λειτουργίας του θεσμού της Κεφαλαιαγοράς στην
Κύπρο»**

Παρόντες:

Ζαχαρίας Ζαχαρίου, πρόεδρος	Άριστος Δαμιανού
Γιώργος Περδίκης	Γιώργος Κ. Γεωργίου
Μάριος Μαυρίδης	Πανίκος Λεωνίδου
Ελένη Σταύρου	Ζαχαρίας Κουλίας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Θεσμών, Αξιών και Επιτρόπου Διοικήσεως εξέτασε το πιο πάνω θέμα, το οποίο ενέγραψε η ίδια για σκοπούς αυτεπάγγελτης εξέτασης, σε τέσσερις συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν την 1η Μαρτίου και στις 4, 11 και 25 Οκτωβρίου 2017. Στην πρώτη συνεδρία της επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών, η πρόεδρος της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου (ΕΚΚ), εκπρόσωποι του Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου (ΧΑΚ), του Association of Cyprus International Investment Firms (ACIIF), του Συνδέσμου Εγκεκριμένων Λογιστών Κύπρου (ΣΕΛΚ) και του Cyprus Fiduciary Association (CFA). Ο Κυπριακός Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών, το Cyprus Investment Funds Association, ο Σύνδεσμος Δημόσιων Εταιρειών Κύπρου, ο Παγκύπριος Σύνδεσμος Επενδυτών Χρηματιστηριακών Αξιών, η εταιρεία “Κ. Treppides & Co Ltd” και το CFA Society of Cyprus, παρ’ όλο που κλήθηκαν, δεν εκπροσωπήθηκαν στη συνεδρία της επιτροπής.

A. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στα πλαίσια της εισαγωγής του θέματος ενώπιον της επιτροπής ο πρόεδρος της κ. Ζαχαρίας Ζαχαρίου τόνισε τη μεγάλη σημασία που έχει για την κυπριακή οικονομία η

λειτουργία του θεσμού της Κεφαλαιαγοράς. Όπως επισήμανε ο ίδιος, τη γενική εποπτεία της κεφαλαιαγοράς στην Κύπρο και των σχετικών συναλλαγών την ασκεί η ΕΚΚ.

Ειδικότερα, η ΕΚΚ είναι αρμόδια για την ομαλή λειτουργία και ανάπτυξη τόσο της κεφαλαιαγοράς όσο και της χρηματιστηριακής αγοράς. Επίσης, είναι η αρμόδια για την προστασία των επενδυτών και την παρακολούθηση των σχετικών συναλλαγών. Η ΕΚΚ, ως εποπτικό όργανο, μεριμνά για τη διασφάλιση της αξιοπιστίας της αγοράς στην Κύπρο και την προσέλκυση ξένων επενδύσεων, ώστε η Κύπρος να καταστεί ένα αξιόπιστο χρηματοοικονομικό κέντρο.

Επίσης, η ΕΚΚ είναι υπεύθυνη για την εποπτεία ενός μεγάλου αριθμού οργανισμών, των οποίων το μέγεθος και η πολυπλοκότητα των εργασιών διευρύνεται συνεχώς. Περαιτέρω, το θεσμικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία της ΕΚΚ τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο είναι πολύπλοκο και διευρυμένο και οι εποπτικές υποχρεώσεις και αρμοδιότητές της αυξάνονται συνεχώς.

Ως εκ τούτου, λόγω της σημαντικότητας της αποστολής της ΕΚΚ για την ανάπτυξη της οικονομίας της Κύπρου, η επιτροπή ζήτησε από την πρόεδρο της ΕΚΚ να την ενημερώσει αναλυτικά για το έργο που επιτελεί η ΕΚΚ, τους στόχους, καθώς και για τα τυχόν προβλήματα που υπάρχουν στον τομέα αυτό.

Επιπρόσθετα, η επιτροπή ζήτησε να ακούσει και τις θέσεις/απόψεις όλων των εμπλεκόμενων μερών που παρευρέθηκαν ενώπιόν της, ώστε να την ενημερώσουν και από τη δική τους πλευρά όσον αφορά τη λειτουργία του θεσμού της Κεφαλαιαγοράς, επισημαίνοντας τόσο τα θετικά όσο και τα τυχόν αρνητικά στη λειτουργία του χρηματοοικονομικού συστήματος της Κύπρου.

Τέλος, όπως τόνισε ο πρόεδρος της επιτροπής, μέσα από τη συζήτηση και την άσκηση καλοπροαίρετης κριτικής η επιτροπή επιδιώκει και στοχεύει να καταλήξει στις δικές της διαπιστώσεις και στα δικά της συμπεράσματα και να υποβάλει εισηγήσεις για τυχόν βελτιώσεις που πρέπει να επέλθουν, με γνώμονα πάντοτε τη στήριξη και ενίσχυση του θεσμού της Κεφαλαιαγοράς.

1. Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς Κύπρου (ΕΚΚ)

Η πρόεδρος της ΕΚΚ κατέθεσε στην επιτροπή αναλυτικά στοιχεία σε σχέση με τη λειτουργία, τους στόχους και το έργο που επιτελεί η ΕΚΚ. Ειδικότερα, όπως ανέφερε ενημερωτικά η ίδια, η ΕΚΚ είναι δημόσια, ανεξάρτητη εποπτική αρχή και είναι μια από τις τρεις εποπτικές αρχές του χρηματοοικονομικού τομέα. Συγκεκριμένα, οι άλλες δύο είναι η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, που είναι αρμόδια για την εποπτεία των τραπεζών, και η Υπηρεσία Ελέγχου Ασφαλιστικών Εταιρειών, που είναι αρμόδια για τα ασφαλιστικά θέματα.

Ειδικότερα, η ΕΚΚ είναι νομικό πρόσωπο δημόσιου δικαίου και η λειτουργία της διέπεται από τον περί Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου Νόμο [Ν. 73(Ι)/2009], όπως τροποποιήθηκε έκτοτε. Η κύρια αποστολή της ΕΚΚ είναι η άσκηση αποτελεσματικής εποπτείας, ώστε να διασφαλίζεται η προστασία των επενδυτών και η υγιής ανάπτυξη της κυπριακής κεφαλαιαγοράς. Επιπρόσθετα, το όραμά της είναι να καθιερωθεί η Κύπρος διεθνώς ως ένας από τους πλέον αξιόπιστους, ελκυστικούς και ασφαλείς επενδυτικούς προορισμούς.

Με βάση τα στοιχεία που κατατέθηκαν στην επιτροπή, το νέο πενταετές στρατηγικό σχέδιο της ΕΚΚ για το 2017-2021 προνοεί για τη βελτίωση του ρυθμιστικού και εποπτικού πλαισίου της λειτουργίας της, τη διασφάλιση της πλήρους συμμόρφωσης των εποπτευόμενων οργανισμών, την αναβάθμιση του συστήματος επιμόρφωσης των επενδυτών, την ανάπτυξη και την πρόοδο της κυπριακής κεφαλαιαγοράς και τον εκσυγχρονισμό της λειτουργίας της.

Οι αρμοδιότητες της ΕΚΚ, με βάση το άρθρο 8 της πιο πάνω υφιστάμενης νομοθεσίας, ασκούνται από το συμβούλιό της, τον πρόεδρο ή και αντιπρόεδρο του συμβουλίου ή τις ειδικές επιτροπές.

Όσον αφορά τις κύριες αρμοδιότητες και ευθύνες της ΕΚΚ, με βάση το άρθρο 25 της υφιστάμενης νομοθεσίας, αυτές είναι οι ακόλουθες:

- Να εξετάζει αιτήσεις και να χορηγεί άδειες λειτουργίας στους οργανισμούς που τελούν υπό την εποπτεία της, καθώς και να αναστέλλει και να ανακαλεί τις εν λόγω

άδειες.

- Να εποπτεύει και να ελέγχει τη λειτουργία του ΧΑΚ και άλλων οργανωμένων αγορών της Δημοκρατίας και τις συναλλαγές που διεξάγονται σε αυτές.

- Να εποπτεύει και να διενεργεί ελέγχους στους οργανισμούς που βρίσκονται υπό την εποπτεία της, για να διασφαλίζει τη συμμόρφωσή τους με τη νομοθεσία που διέπει τη λειτουργία τους.

- Να διενεργεί όλες τις αναγκαίες με βάση την υφιστάμενη νομοθεσία έρευνες.

- Να ζητά και να συλλέγει χρήσιμες πληροφορίες από οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο θεωρεί ότι είναι σε θέση να τις δώσει.

- Να επιβάλλει τις κατά νόμο προβλεπόμενες διοικητικές κυρώσεις και πειθαρχικές ποινές.

- Να απαιτεί τη διακοπή κάθε πρακτικής αντίθετης προς τις διατάξεις της υφιστάμενης νομοθεσίας.

- Να απευθύνεται σε αρμόδια δικαστήρια για την έκδοση διατάγματος για τη δέσμευση ή επιβάρυνση ή παγοποίηση περιουσιακών στοιχείων ή να εμποδίζει την αποξένωση ή συναλλαγή σε σχέση με περιουσιακά στοιχεία.

- Να εκδίδει κανονιστικού περιεχομένου οδηγίες και αποφάσεις.

- Να συνεργάζεται και να ανταλλάσσει στοιχεία και πληροφορίες με άλλους οργανισμούς, με άλλες δημόσιες αρχές στη Δημοκρατία, καθώς και με άλλες αρμόδιες εποπτικές αρχές του εξωτερικού.

- Να γνωμοδοτεί στον Υπουργό Οικονομικών, στη Βουλή των Αντιπροσώπων ή σε άλλες κρατικές αρχές επί θεμάτων κεφαλαιαγοράς.

Η ΕΚΚ, πέραν των πιο πάνω αρμοδιοτήτων της, ασκεί και αρμοδιότητες με βάση τις διατάξεις και άλλων νομοθεσιών, όπως τον περί Δημόσιας Προσφοράς και Ενημερωτικού Δελτίου Νόμο, τον περί των Πράξεων Προσώπων που Κατέχουν Εμπιστευτικές Πληροφορίες και των Πράξεων Χειραγώγησης της Αγοράς (Κατάχρηση Αγοράς) Νόμο, τον περί Δημοσίων Προτάσεων Εξαγοράς Νόμο κ.λπ.

Η ΕΚΚ διοικείται από πενταμελές συμβούλιο, το οποίο απαρτίζεται από τον πρόεδρο, τον αντιπρόεδρο και από τρία άλλα μέλη. Όλα τα άτομα που απαρτίζουν το συμβούλιο της ΕΚΚ διορίζονται από το Υπουργικό Συμβούλιο κατόπιν εισήγησης του Υπουργού Οικονομικών. Η θητεία του συμβουλίου είναι πενταετής και μπορεί να ανανεωθεί για ακόμη πέντε χρόνια.

Σύμφωνα με την πρόεδρο της ΕΚΚ, πρωταρχικός στόχος της ΕΚΚ είναι η ανάκτηση της εμπιστοσύνης των επενδυτών και η πλήρης αποκατάσταση της αξιοπιστίας του χρηματοοικονομικού συστήματος της Κύπρου. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μόνο μέσω της άσκησης αποτελεσματικής εποπτείας, η οποία να διασφαλίζει τη διαχείριση των κινδύνων που ελλοχεύουν για τη σταθερότητα, την προστασία των επενδυτών και την εύρυθμη λειτουργία της αγοράς.

Επισημαίνεται ότι, όσον αφορά την εκπλήρωση του πιο πάνω στόχου, κατατέθηκε ενώπιον την επιτροπής υπόμνημα στο οποίο γίνεται εκτενής αναφορά σε σχέση με το μέγεθος και τη σημασία της κεφαλαιαγοράς για την κυπριακή οικονομία, τις νέες αρμοδιότητες και αυξημένες υποχρεώσεις της ΕΚΚ και τον προϋπολογισμό της ΕΚΚ για το 2017.

Ειδικότερα, παρατίθεται μέρος των πιο πάνω στοιχείων ως ακολούθως:

α. Μέγεθος και σημασία της κεφαλαιαγοράς για την κυπριακή οικονομία

Η ΕΚΚ έχει υπό την εποπτεία της στην παρούσα φάση εξακόσιες έντεκα (611) οντότητες. Αυτές περιλαμβάνουν διακόσιες τριάντα (230) αδειοδοτημένες κυπριακές εταιρείες παροχής επενδυτικών υπηρεσιών (ΚΕΠΕΥ) και εκκρεμούν και πενήντα εννέα (59) αιτήσεις για αδειοδότηση. Η ΕΚΚ έχει επίσης υπό την εποπτεία της εκατόν εξήντα έξι (166) επιχειρήσεις παροχής διοικητικών υπηρεσιών (ΕΠΔΥ), το ΧΑΚ και έναν πολυμερή μηχανισμό διαπραγμάτευσης. Η ΕΚΚ εποπτεύει επίσης ογδόντα μία (81) εταιρείες με τίτλους εισηγμένους προς διαπραγμάτευση στο ΧΑΚ και δώδεκα (12) εκδότες των οποίων οι τίτλοι τυγχάνουν διαπραγμάτευσης σε οργανωμένες αγορές στο εξωτερικό.

Σημαντικό κομμάτι της ρυθμιστικής αρμοδιότητάς της αποτελεί επίσης ο

αναδυόμενος τομέας των συλλογικών επενδυτικών ταμείων, ο οποίος περιλαμβάνει δεκατρείς (13) εταιρείες διαχείρισης οργανισμών εναλλακτικών επενδύσεων (ΟΕΕ) και ογδόντα δύο (82) οργανισμούς εναλλακτικών επενδύσεων με περιορισμένο αριθμό προσώπων (ΟΕΕΠΑΠ).

Σημειώνεται ότι ο συνολικός αριθμός των οντοτήτων υπό την εποπτική ευθύνη της ΕΚΚ αναμένεται να αυξηθεί περαιτέρω, καθώς βρίσκονται υπό διαδικασία εξέτασης πρόσθετες αιτήσεις για αδειοδότηση νέων εποπτευόμενων, όπως αυτές καταγράφονται σε σχετικό πίνακα που κατατέθηκε στην επιτροπή, ο οποίος βρίσκεται στο αρχείο της Βουλής και στη διάθεση κάθε μέλους της.

Ειδικότερα, στην περίπτωση των ΚΕΠΕΥ διαφαίνεται από τα στοιχεία της τελευταίας δεκαετίας ότι υπάρχει έντονο ενδιαφέρον τόσο από το εσωτερικό όσο και το εξωτερικό για την περαιτέρω σύσταση και άλλων τέτοιων οργανισμών στην Κύπρο. Αυτό συνεπάγεται πολλαπλά οφέλη για την κυπριακή οικονομία, περιλαμβανομένης της αναχαίτισης της ανεργίας με την εργοδότηση υψηλού μορφωτικού επιπέδου προσωπικού, την ενοικίαση γραφειακών χώρων, την αγορά υπηρεσιών, όπως για παράδειγμα από ελεγκτικούς και νομικούς οίκους, και την ενοικίαση οχημάτων ή και κατοικιών στα ανώτατα στελέχη τους από το εξωτερικό. Παράλληλα, ενισχύεται και η τουριστική βιομηχανία της Κύπρου, αφού με την εργοδότηση των ξένων στελεχών στις ΚΕΠΕΥ τόσο τα ίδια όσο και τα συγγενικά τους πρόσωπα απολαμβάνουν το τουριστικό προϊόν της Κύπρου.

Επιπρόσθετα, αξίζει να σημειωθεί ότι από τη δραστηριοποίηση των οργανισμών αυτών ενισχύονται σημαντικά τα έσοδα του κράτους μέσω της καταβολής σημαντικών φορολογιών. Ενδεικτικά, το 2015 ο κύκλος εργασιών των ΚΕΠΕΥ, των ΕΠΔΥ και των εταιρειών διαχείρισης υπό την εποπτεία της ΕΚΚ ξεπερνούσε συνολικά το €1,9 δις και τα συνολικά περιουσιακά τους στοιχεία προσέγγισαν τα €15,5 δις. Ο όγκος συναλλαγών των ΚΕΠΕΥ σε χρήματα πελατών για το 2015 ανήλθε στα €8,4 τρις. Μόνο οι ΚΕΠΕΥ και οι εταιρείες διαχείρισης κατέβαλαν στο κράτος υπό μορφή φορολογιών για το έτος 2015 ποσό ύψους €58,6 εκατομ.

Όσον αφορά την ανάπτυξη του τομέα των συλλογικών επενδύσεων ή των επενδυτικών ταμείων, αυτή συνεχίζει να αποτελεί μία από τις βασικές προτεραιότητες της ΕΚΚ. Για το σκοπό αυτό η όλη προσπάθεια θέσπισης ενός ολοκληρωμένου θεσμικού πλαισίου ανάπτυξης του τομέα των συλλογικών επενδύσεων στη Δημοκρατία έγινε εφικτή τα τελευταία πέντε χρόνια μέσα από πρωτοβουλίες της ΕΚΚ σε συνεργασία με το Υπουργείο Οικονομικών. Στην παρούσα φάση ετοιμάζονται πρόσθετες σημαντικές τροποποιήσεις στο υπό αναφορά θεσμικό πλαίσιο, οι οποίες αναμένεται ότι θα συμβάλουν στην περαιτέρω ανάπτυξη και πρόοδο τόσο του κλάδου όσο και ευρύτερα της οικονομίας.

Γενικότερα, εκτιμάται ότι με τις ουσιαστικές βελτιώσεις που θα επέλθουν θα δημιουργηθούν όλες οι απαραίτητες προϋποθέσεις για περαιτέρω διεύρυνση του τομέα των συλλογικών επενδύσεων, ο οποίος αναμένεται να συμβάλει καθοριστικά στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας προσφέροντας μία εναλλακτική μορφή χρηματοδότησης της οικονομίας, αλλά και την εδραίωση της Κύπρου ως διεθνούς κέντρου χρηματοοικονομικών υπηρεσιών.

Μέχρι σήμερα η ΕΚΚ έχει αδειοδοτήσει δεκατρείς (13) διαχειριστές οργανισμών εναλλακτικών επενδύσεων (ΔΟΕΕ), εκ των οποίων οι πλείστοι έχουν ήδη δραστηριοποιηθεί στη διαχείριση ΟΕΕ. Οι εν λόγω ΔΟΕΕ είναι κυρίως κυπριακών, ελλαδικών και ρωσικών συμφερόντων και οι ΟΕΕ που τελούν υπό τη διαχείρισή τους επενδύουν σε ένα ευρύ φάσμα περιουσιακών στοιχείων, το οποίο περιλαμβάνει κυρίως χρηματοοικονομικά μέσα, ακίνητα και ναυτιλία στην Κύπρο και στο εξωτερικό. Συνολικά, η ΕΚΚ έχει εγκρίνει τις αιτήσεις για τη χορήγηση άδειας λειτουργίας σε δεκατρείς (13) ΟΕΕ.

Ο τομέας των συλλογικών επενδύσεων αναμένεται να διευρυνθεί περαιτέρω στο άμεσο μέλλον. Ήδη η ΕΚΚ βρίσκεται στη διαδικασία εξέτασης πρόσθετων αιτήσεων για τη χορήγηση άδειας λειτουργίας σε οντότητες που ενδιαφέρονται να δραστηριοποιηθούν στον τομέα των συλλογικών επενδύσεων, γεγονός που καταδεικνύει το ενδιαφέρον που άρχισε να εκδηλώνεται στο συγκεκριμένο τομέα.

Η δημιουργία και δραστηριοποίηση των προαναφερόμενων οργανισμών στην Κύπρο αναμένεται να συμβάλει ουσιαστικά στην ανάπτυξη της οικονομίας σε διάφορους τομείς, όπως είναι η διοχέτευση επενδυτικών κεφαλαίων στην πραγματική οικονομία και η δυνατότητα χρήσης τους ως εναλλακτικών τρόπων χρηματοδότησης των εταιρειών, κάτι που είναι πολύ διαδεδομένο στο εξωτερικό, βοηθώντας να ξεπεραστεί η διαχρονικά υπερβολική εξάρτηση της χρηματοδότησης του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα στην Κύπρο από τον τραπεζικό τομέα.

Επιπλέον, όπως αναφέρθηκε πιο πάνω και για τις ΚΕΠΕΥ, αναμένεται να δημιουργηθούν νέες θέσεις εργασίας για υψηλού μορφωτικού επιπέδου προσωπικό και με την κάθοδο στην Κύπρο διαχειριστών επενδυτικών ταμείων αναμένεται να υπάρξουν πολλαπλά παρεμφερή οικονομικά οφέλη (π.χ. ενοικίαση γραφείων, αγορά υπηρεσιών, καθώς και καταναλωτικών αγαθών), τα οποία θα συμβάλουν στην περαιτέρω ενίσχυση του τομέα των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών.

β. Νέες αρμοδιότητες και αυξημένες υποχρεώσεις της ΕΚΚ

ι. Έρευνες σε σχέση με την τραπεζική κρίση

Στο διάστημα των τελευταίων τριών ετών η ΕΚΚ, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της για την προστασία των επενδυτών, προχώρησε σε ενδελεχή και αμερόληπτη διερεύνηση σειράς υποθέσεων που σχετίζονταν με τα γεγονότα που οδήγησαν στην τραπεζική κρίση και την επιβολή του bail-in το 2013, με σκοπό να επιτευχθεί πλήρης διαφάνεια και να μπορέσει το τραπεζικό σύστημα να ανακτήσει την αξιοπιστία του.

Οι έρευνες αυτές, οι οποίες ήταν πολύπλοκες και μεγάλες, επικεντρώθηκαν κυρίως στα πιο κάτω:

- Στις παραπλανητικές ενδεχομένως δηλώσεις ανώτατων αξιωματούχων του τραπεζικού τομέα.

- Στην ενδεχομένως μη έγκαιρη δημοσίευση εμπιστευτικών πληροφοριών σε σχέση με τις κεφαλαιακές ανάγκες των τραπεζών.

- Στην ενδεχομένως μη έγκαιρη δημοσίευση εμπιστευτικών πληροφοριών σε σχέση με επενδύσεις σε ομόλογα του ελληνικού δημοσίου.

□ Στην ενδεχομένως μη δημοσιοποίηση επαρκών πληροφοριών σε σχέση με την άντληση επείγουσας ρευστότητας (ELA) από τις τράπεζες.

□ Στην ενδεχομένως μη εξασφάλιση ίσης μεταχείρισης των μετόχων των τραπεζών, καθώς και στις ενδεχόμενες παραπλανητικές ανακοινώσεις προς το επενδυτικό κοινό.

□ Στην ενδεχομένως απομείωση της λογιστικής υπεραξίας (goodwill) περιουσιακών στοιχείων των τραπεζών, όπως αυτή είχε δημοσιοποιηθεί μέσω των οικονομικών καταστάσεων.

□ Στην ενδεχομένως μη επαρκή πρόβλεψη σε σχέση με τα δάνεια στις οικονομικές καταστάσεις των τραπεζών, όπως αυτές είχαν δημοσιοποιηθεί.

Ως αποτέλεσμα της διερεύνησης υποθέσεων από την ΕΚΚ μέχρι σήμερα αναφορικά με τον τραπεζικό τομέα, έχουν επιβληθεί διοικητικές κυρώσεις συνολικού ύψους €9 εκατομ. Για τις πλείστες υποθέσεις, για τις οποίες η διερεύνηση έχει ολοκληρωθεί, η ΕΚΚ, όπως προβλέπεται από την οικεία νομοθεσία, έχει αποστείλει τα πορίσματα, τις εκθέσεις γεγονότων και άλλα στοιχεία στη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας, για να διερευνηθεί περαιτέρω κατά πόσο προκύπτουν και ποινικά αδικήματα. Εντός του 2017 συνεχίζεται ως άμεση προτεραιότητα η διερεύνηση τριών ακόμα υποθέσεων που σχετίζονται με τον τραπεζικό τομέα. Οι εν λόγω υποθέσεις αφορούν ενδεχόμενες παραπλανητικές δηλώσεις, αξιολόγηση των στοιχείων που είχαν συμπεριληφθεί στις οικονομικές καταστάσεις των προηγούμενων ετών, καθώς και πρακτικές που ενδεχομένως να στοιχειοθετούν χειραγώγηση της αγοράς.

ii. Ευρωπαϊκές και διεθνείς υποχρεώσεις

Ως αποτέλεσμα της θεσμοθέτησης της νέας αρχιτεκτονικής της εποπτείας του χρηματοοικονομικού τομέα στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), ο χρόνος ο οποίος πρέπει να αφιερώνεται υπό μορφή συμμετοχών στις διάφορες μόνιμες επιτροπές της Ευρωπαϊκής Αρχής Κινητών Αξιών και Αγορών (European Securities and Market Authority-ESMA) είναι σημαντικός και κατά πολύ περισσότερος από ό,τι στο παρελθόν.

Επιπρόσθετα, τονίζεται ότι στο πλαίσιο της πολιτικής ανάδειξης της Κύπρου σε

περιφερειακό χρηματοοικονομικό κέντρο είναι υψίστης προτεραιότητας η αναβάθμιση και η συμμετοχή της ΕΚΚ στο Διεθνή Οργανισμό Κεφαλαιαγορών-IOSCO. Στο πλαίσιο της αναβαθμισμένης και τακτικής συμμετοχής της ΕΚΚ στις συναντήσεις και διοργανώσεις της IOSCO, δίνεται η ευχέρεια σύσφιξης των σχέσεων της με τις άλλες εποπτικές αρχές, ειδικότερα αυτές των τρίτων χωρών.

iii. Νέο πλαίσιο εποπτείας με βάση τους κινδύνους

Σημαντική εξέλιξη στην αναβάθμιση και την ενδυνάμωση της εποπτείας από την ΕΚΚ αποτελεί η εφαρμογή πλαισίου εποπτείας με βάση τους κινδύνους (risk based supervision framework). Το εν λόγω πλαίσιο, το οποίο έχει σχεδιαστεί και δημιουργηθεί τα τελευταία δύο χρόνια, αποτελεί μια νέα προσέγγιση στην εποπτεία του χρηματοοικονομικού τομέα και συνάδει με τα μοντέλα που χρησιμοποιούν άλλες εποπτικές αρχές ανά το παγκόσμιο. Το πλαίσιο αυτό, το οποίο τέθηκε σε εφαρμογή στο τέλος του 2015, αναμένεται να αυξήσει την αποτελεσματικότητα της εποπτείας μέσω της επικέντρωσης στους τομείς της αγοράς, αλλά και στις οντότητες που ενέχουν τους σημαντικότερους κινδύνους.

iv. Αυξημένοι εποπτικοί έλεγχοι

Στο πλαίσιο του ελέγχου της συμμόρφωσης των εποπτευόμενων οργανισμών με τη νομοθεσία που διέπει τη λειτουργία τους, η ΕΚΚ διενήργησε εντός της πενταετίας εβδομήντα έξι (76) επιτόπιους ελέγχους σε ΚΕΠΕΥ, βάσει εποπτικού προγράμματος που είχε καταρτιστεί. Μέσα από τους επιτόπιους ελέγχους εντοπίστηκαν αδυναμίες που σχετίζονται κυρίως με τις υποχρεώσεις τους σε σχέση με την προστασία των κεφαλαίων των πελατών, τους μηχανισμούς ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων, την ανάθεση λειτουργιών τους σε τρίτους, την επαγγελματική συμπεριφορά των ΚΕΠΕΥ κατά την παροχή υπηρεσιών σε πελάτες ή πιθανούς πελάτες, καθώς και την παροχή επενδυτικών υπηρεσιών για τις οποίες δεν κατέχουν σχετική άδεια.

Ως αποτέλεσμα των πιο πάνω, στο διάστημα της τελευταίας πενταετίας οι διοικητικές κυρώσεις που επιβλήθηκαν σε ΚΕΠΕΥ ανέρχονται περίπου στα €4,1 εκατομ. Πέρα από τις χρηματικές ποινές, η ΕΚΚ είχε επιβάλει τη λήψη διορθωτικών μέτρων

εντός συγκεκριμένης προθεσμίας για τη βελτίωση της συμμόρφωσής τους. Επίσης, ανέστειλε την άδεια λειτουργίας δεκαέξι (16) ΚΕΠΕΥ στις οποίες προέκυψαν σημαντικά προβλήματα και προχώρησε σε πλήρη ανάκληση της άδειας λειτουργίας οκτώ (8) ΚΕΠΕΥ λόγω σοβαρών παραβάσεων. Σε μια περίπτωση, το 2015, επιβλήθηκαν για πρώτη φορά διοικητικά πρόστιμα σε δύο εκτελεστικούς διοικητικούς σύμβουλους ΚΕΠΕΥ συνολικού ύψους €300.000 και παράλληλα τους απαγορεύτηκε να έχουν ανάμιξη σε δραστηριότητες που εμπίπτουν στο χρηματοοικονομικό τομέα για περίοδο πέντε ετών. Επιπλέον, η ΕΚΚ υπέδειξε μέσω εγκυκλίων στους εποπτευόμενους την ανάγκη λήψης σειράς διορθωτικών μέτρων για τη βελτίωση των εσωτερικών τους διαδικασιών, ρυθμίσεων και πρακτικών, με στόχο την πλήρη συμμόρφωση με τις νομικές τους υποχρεώσεις.

Επισημαίνεται ότι λόγω της αυξημένης διασυνοριακής παροχής υπηρεσιών από τις ΚΕΠΕΥ οι εποπτικές υποχρεώσεις της ΕΚΚ πολλαπλασιάζονται, καθώς, σύμφωνα με την υφιστάμενη νομοθεσία η οποία βασίζεται σε Οδηγίες της ΕΕ, η ευθύνη για τον έλεγχο των εταιρειών αυτών στο εξωτερικό αποτελεί αρμοδιότητα της αρμόδιας εποπτικής αρχής της χώρας καταγωγής, δηλαδή της ΕΚΚ.

v. Καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες/συναλλαγές

Το 2015 δημιουργήθηκε εξειδικευμένο τμήμα στην ΕΚΚ που ασχολείται με τον έλεγχο συμμόρφωσης των εποπτευόμενων από την ΕΚΚ οργανισμών σε σχέση με τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν με βάση τον περί Παρεμπόδισης και Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες Νόμο (Anti-Money Laundering-AML). Η ανάγκη για τη δημιουργία του τμήματος αυτού προέκυψε μέσα από την αρμοδιότητα της ΕΚΚ για εφαρμογή των διατάξεων του πιο πάνω νόμου σε σχέση με τις υπηρεσίες και τις δραστηριότητες των οντοτήτων που τελούν υπό την εποπτεία της. Παράλληλα, αποτελεί μία από τις ενέργειες που περιλαμβάνεται στο σχέδιο δράσης για την παρεμπόδιση του ξεπλύματος παράνομου χρήματος στο πλαίσιο του Μνημονίου Συναντίληψης της Κυπριακής Δημοκρατίας με

τους διεθνείς δανειστές της.

Ως αποτέλεσμα των ελέγχων που διενήργησε το τμήμα αυτό, έχουν επιβληθεί διοικητικά πρόστιμα και έχουν γίνει επιπλήξεις σε ΚΕΠΕΥ για αδυναμίες που είχαν εντοπιστεί. Έχει ανακληθεί η άδεια λειτουργίας μίας ΚΕΠΕΥ, ενώ σε ορισμένες ΚΕΠΕΥ και ΕΠΔΥ η ΕΚΚ είχε επιβάλει τη λήψη διορθωτικών μέτρων για τη βελτίωση της συμμόρφωσής τους εντός συγκεκριμένης προθεσμίας.

Οι προαναφερθείσες ενέργειες της ΕΚΚ έχουν συμβάλει μεταξύ άλλων και στις θετικές αξιολογήσεις της Κύπρου από διεθνή σώματα σε σχέση με την παρεμπόδιση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.

vi. Αμφίδρομη παροχή συνδρομής και συνεργασία με εποπτικές αρχές στο εξωτερικό

Λόγω του συνεχώς αυξανόμενου αριθμού και της πολυπλοκότητας των υπηρεσιών που παρέχουν οι εποπτευόμενοι από την ΕΚΚ οργανισμοί με διασυνοριακές δραστηριότητες έχει αυξηθεί δραστικά τόσο ο αριθμός των εισερχόμενων αιτημάτων από εποπτικές αρχές άλλων κρατών μελών της ΕΕ και τρίτων χωρών για την παροχή πληροφοριών και συνδρομής για θέματα εποπτείας και ερευνών όσο και των εξερχόμενων αιτημάτων από την ΕΚΚ προς εποπτικές αρχές του εξωτερικού για τη συνδρομή στα πλαίσια σχετικών μνημονίων συνεργασίας. Περαιτέρω, έχει αυξηθεί και ο βαθμός πολυπλοκότητας των εν λόγω αιτημάτων, με αποτέλεσμα να αφιερώνεται περισσότερος χρόνος προς εκτέλεση των αιτημάτων παροχής συνδρομής.

γ. Προϋπολογισμός της ΕΚΚ, προγραμματισμός και ανάγκες σε προσωπικό

Ο προϋπολογισμός της ΕΚΚ για το έτος 2017 ανέρχεται σε €9.139.500 και σε σχέση με τον εγκεκριμένο προϋπολογισμό για το 2016, που ανερχόταν σε €7.918.666, παρουσιάζει διαφορά ύψους €1.220.834. Η διαφορά αυτή οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εξόδων που αφορούν την αγορά υπηρεσιών, την καταβολή μισθών, την αγορά μηχανογραφικού εξοπλισμού και προγραμμάτων, καθώς και το πλαίσιο εποπτείας.

Επισημαίνεται ότι η ΕΚΚ πραγματοποίησε σημαντικές εξοικονομήσεις κονδυλίων,

με αποτέλεσμα εγκεκριμένα κονδύλια του προϋπολογισμού για το 2016 να μην έχουν χρησιμοποιηθεί. Συγκεκριμένα, η ΕΚΚ το 2016 επέστρεψε ποσό ύψους €1. εκατομ. στο κράτος, το οποίο αντιπροσωπεύει πρόστιμα που είχε επιβάλει και εισπράξει και τα οποία αποτελούν έσοδα του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας.

Η ΕΚΚ καταβάλλει προσπάθειες, ώστε να έχει έσοδα από όλες τις νέες αρμοδιότητες που υλοποιεί. Όπου είναι δυνατό, οι χρεώσεις που καθορίζονται υπερκαλύπτουν τα έξοδα, ωστόσο αυτό δεν είναι εφικτό για το σύνολο των εργασιών της. Εντός του τρέχοντος έτους η ΕΚΚ σκοπεύει να αναθεωρήσει τις χρεώσεις που επιβάλλει στις ΚΕΠΕΥ και σε άλλους εποπτευόμενους, έτσι ώστε να είναι δικαιότερες και να λαμβάνουν υπόψη το μέγεθος, την πολυπλοκότητα και τον κίνδυνο που ενδέχεται να αντιμετωπίζει ο κάθε εποπτευόμενος. Προσπάθεια της ΕΚΚ είναι όποιες αυξήσεις τυχόν επιβληθούν να είναι ισορροπημένες και ανταγωνιστικές, ούτως ώστε να μην αποτελέσουν ανασταλτικό παράγοντα στην υποβολή αιτήσεων από νέες ΚΕΠΕΥ ή να ωθήσουν κάποιες από τις υφιστάμενες ΚΕΠΕΥ να αποχωρήσουν από την Κύπρο, για να δραστηριοποιηθούν στο εξωτερικό.

Όσον αφορά την ανάγκη για ενίσχυση της ΕΚΚ με προσωπικό, έχει γίνει μεταφορά προσωπικού από το ΧΑΚ στην ΕΚΚ με βάση το σχετικό νόμο για τη μεταφορά προσωπικού του ΧΑΚ στην ΕΚΚ. Συγκεκριμένα, το συμβούλιο της ΕΚΚ έχει επιλέξει τρεις βοηθούς γραμματειακούς λειτουργούς και πέντε λειτουργούς οι οποίοι έχουν μεταφερθεί στην ΕΚΚ ως μόνιμο προσωπικό. Πρόθεση της ΕΚΚ, κάθε φορά που υπάρχουν κενές θέσεις σε αυτήν, είναι να διερευνάται πρώτα το ενδεχόμενο μεταφοράς κατάλληλου προσωπικού από το ΧΑΚ.

Η ΕΚΚ έχει ζητήσει πέντε επιπλέον θέσεις βοηθών γραμματειακών λειτουργών και δύο θέσεις τεχνικού ηλεκτρονικών υπολογιστών. Οι θέσεις αυτές κρίνονται αναγκαίες για την πιο αποδοτική και εύρυθμη λειτουργία των τμημάτων της ΕΚΚ. Ειδικότερα, οι μόνιμες θέσεις τεχνικών πληροφορικής κρίνονται αναγκαίες, για να μειωθεί η ανάγκη τεχνικής υποστήριξης μέσω αγοράς υπηρεσιών και για να αναβαθμιστεί η ασφάλεια του οργανισμού.

Επισημαίνεται ότι το νέο προσωπικό χρήζει εκπαίδευσης, για να μπορέσει να καταστεί αποδοτικό στα διάφορα τμήματα που έχει τοποθετηθεί και αυτό απαιτεί περίπου ένα χρόνο εκπαίδευσης.

Περαιτέρω, η αγορά υπηρεσιών είναι ιδιαίτερα σημαντική κατά κύριο λόγο για τη στήριξη των εργασιών της ΕΚΚ, μέχρι την ολοκλήρωση της εντατικής εκπαίδευσης του νέου προσωπικού, ώστε αυτό να καταστεί πλήρως αποδοτικό στα καθήκοντα της θέσης του. Κρίνεται επιπρόσθετα απαραίτητη μεταξύ άλλων για τη στήριξη της εποπτείας σχετικά με θέματα anti-money laundering, τις έρευνες, την εκπόνηση μεγάλων έργων πληροφορικής σε σχέση με τις νέες ευρωπαϊκές Οδηγίες, τη δημιουργία πλαισίου σε σχέση με την εταιρική διαχείριση κινδύνων της ΕΚΚ, τη δημιουργία πλαισίου διακυβέρνησης πληροφοριών, κ.λπ. Επίσης, η αγορά υπηρεσιών κρίνεται απαραίτητη όσον αφορά τον εσωτερικό έλεγχο, καθώς ο ρόλος της ΕΚΚ συνεχώς διευρύνεται και ταυτόχρονα αυξάνονται οι εξουσίες και υποχρεώσεις της.

Τέλος, λόγω της έντονης διασυνοριακής δραστηριότητας των εποπτευόμενων οργανισμών, η αγορά υπηρεσιών από επικοινωνιολόγους τόσο σε εγχώριο όσο και σε διεθνές επίπεδο κρίνεται απαραίτητη.

2. Υπουργείο Οικονομικών

Η εκπρόσωπος του Υπουργείου Οικονομικών δήλωσε ότι με βάση τον υφιστάμενο νόμο περί Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου, η ΕΚΚ ασκεί τη γενική εποπτεία επί των θεμάτων που αφορούν την κεφαλαιαγορά, καθώς και επί όσων θεμάτων έχουν ήδη αναφερθεί πιο πάνω. Όπως επισήμανε η ίδια, το Υπουργείο Οικονομικών και η κυβέρνηση ευρύτερα έχουν τη γενικότερη ευθύνη, για να λειτουργεί ομαλά η κεφαλαιαγορά στη Δημοκρατία, γι' αυτό και υπάρχει πολύ στενή συνεργασία με την ΕΚΚ.

Ειδικότερα, τα τελευταία τρία χρόνια έχουν προωθηθεί και ψηφιστεί με τη συνεργασία της Βουλής των Αντιπροσώπων γύρω στα τριάντα ένα (31) νομοθετήματα, από τα οποία κάποια ήταν εναρμονιστικά και κάποια στοχεύουν σε βελτιώσεις στην υφιστάμενη νομοθεσία για την ΕΚΚ, αποσκοπώντας στην εύρυθμη λειτουργία της.

Επίσης, προωθούνται ήδη ορισμένα νομοσχέδια τα οποία βελτιώνουν τη λειτουργία της ΕΚΚ σε αρκετά ζητήματα, καθώς και σε σχέση με την παροχή επενδυτικών υπηρεσιών, και παράλληλα υπάρχουν υπό επεξεργασία στο Υπουργείο Οικονομικών επτά άλλα νομοθετήματα τα οποία θα εξεταστούν σε συνεργασία με την ΕΚΚ.

Όσον αφορά την ενίσχυση σε προσωπικό, όπως τόνισε η πιο πάνω εκπρόσωπος, με βάση τον προϋπολογισμό του 2016, αυτό έχει ήδη αυξηθεί κατά εκατό δεκαέξι (116) άτομα από πενήντα δύο (52) που προβλεπόταν στον προϋπολογισμό του 2014. Η πλήρωση των θέσεων αυτών θα είναι σταδιακή και, επειδή οι νεοεισερχόμενοι εισάγονται στις πρώτες βαθμίδες των θέσεων, απαιτείται χρόνος εκπαίδευσης και εξειδίκευσής τους, γι' αυτό και έχει αυξηθεί το κονδύλι για την αγορά υπηρεσιών. Ειδικότερα, για το 2017 το ποσό αυτό ανέρχεται στα €1,19 εκατομ. και, σε περίπτωση που θα χρειαστούν πρόσθετα κονδύλια για αγορά υπηρεσιών εξειδικευμένου προσωπικού για την πραγματοποίηση εξειδικευμένων ελέγχων, η ΕΚΚ μπορεί να απευθυνθεί στη Διεύθυνση Προϋπολογισμού του Υπουργείου Οικονομικών, καταθέτοντας σχετικό αίτημα για εξασφάλιση επιπρόσθετου κονδυλίου. Επισημαίνεται ότι το ύψος του ποσού για την εκπαίδευση του προσωπικού και τη συμμετοχή του σε συνέδρια κ.λπ. έχει αυξηθεί στις €400.000.

3. Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου (ΧΑΚ)

Ο γενικός διευθυντής του ΧΑΚ ανέφερε ότι η ΕΚΚ καλείται να οδηγήσει την κυπριακή οικονομία σε κάτι καινούργιο και ήδη η Ευρώπη και η Αμερική κινούνται πλέον προς εναλλακτικές πηγές χρηματοδότησης πέραν του τραπεζικού τομέα. Ειδικότερα, στην Αμερική το 70% της χρηματοδότησης προέρχεται από τις χρηματοδοτήσεις των εταιρειών εκτός του τραπεζικού τομέα και το 30% από τις τράπεζες και τα ποσοστά είναι κατά προσέγγιση. Στην Ευρώπη μέχρι σήμερα ισχύει το αντίστροφο.

Όπως επισήμανε περαιτέρω ο γενικός διευθυντής του ΧΑΚ, η Κύπρος πλήρωσε πολύ άσχημα την υπερεξάρτησή της από τον τραπεζικό τομέα, γι' αυτό και πρέπει αυτές οι νέες μορφές χρηματοδότησης να τύχουν μεγάλης ενθάρρυνσης. Ειδικότερα, οι αποταμιεύσεις πρέπει να οδηγηθούν σε παραγωγικούς τομείς και οι νέες ευρωπαϊκές

Οδηγίες κινούνται προς αυτή την κατεύθυνση.

Η ΕΚΚ κάνει εξαιρετικό έργο όσον αφορά την αδειοδότηση και συγκεκριμένα αδειοδοτεί μεγάλο αριθμό εταιρειών σε διάφορους τομείς, όμως πολλές απ' αυτές τις εταιρείες παίρνουν “διαβατήριο” από την Κύπρο, το “european passport”, και στη συνέχεια δραστηριοποιούνται σε ξένες χώρες και κυρίως στη Μάλτα. Το γεγονός αυτό δημιουργεί ανησυχίες, γιατί η Κύπρος, τόσο από φορολογική άποψη όσο και από άποψη υποδομών, είναι πολύ καλύτερη από τις χώρες αυτές, όπου δραστηριοποιούνται τελικά οι εταιρείες αυτές. Ειδικότερα, πρέπει όλες αυτές οι εταιρείες που αδειοδοτούνται στην Κύπρο να καταβληθεί προσπάθεια να παραμένουν εδώ, διότι μπορούν να προσφέρουν απασχόληση σε πολλούς μορφωμένους νέους ανθρώπους που θέλουν να εργοδοτηθούν. Ως εκ τούτου, η δραστηριοποίηση των εταιρειών αυτών στην Κύπρο θα συμβάλει σημαντικά στη μείωση της ανεργίας.

Όπως επισήμανε ο πιο πάνω εκπρόσωπος, έχει γίνει σημαντική ορθολογιστική εργασία όσον αφορά το θεσμό της Κεφαλαιαγοράς και έχουν τυποποιηθεί πολλά θέματα, οπότε είναι δύσκολο να γίνονται παράνομες παρεμβάσεις στις υφιστάμενες διαδικασίες από πλευράς των εποπτευόμενων οργανισμών. Το γεγονός αυτό είναι προς τιμή της ΕΚΚ, η οποία έχει πολύ καλό όνομα στο εξωτερικό.

Το μορφωτικό επίπεδο του προσωπικού της ΕΚΚ είναι πολύ υψηλό. Ειδικότερα, σε συνέδρια που γίνονται στο εξωτερικό σχολιάζεται πολύ θετικά η τεχνογνωσία που υπάρχει στην Κύπρο και ο αποτελεσματικός τρόπος διεκπεραίωσης των εργασιών στον τομέα αυτό, γι' αυτό και πρέπει να διατηρηθεί η δυναμική αυτή που υπάρχει σήμερα.

Όπως επισήμανε επίσης ο πιο πάνω εκπρόσωπος, όταν υιοθετούνται ευρωπαϊκές Οδηγίες, δεν πρέπει να τίθενται και επιπρόσθετες πρόνοιες κατά την ενσωμάτωσή τους στην εθνική νομοθεσία, διότι η αυστηρότητα επενεργεί αρνητικά. Παραδείγματος χάριν, η Μάλτα μεταφέρει ακριβώς την Οδηγία ως έχει, χωρίς αυτή να γίνεται αυστηρότερη.

Σύμφωνα επίσης με τον ίδιο, ένα σημαντικό ζήτημα το οποίο πρέπει να απασχολήσει τους αρμοδίους είναι ο κατακερματισμός της εποπτείας, γι' αυτό και πρέπει να μελετηθεί το θέμα δημιουργίας μίας ενιαίας εποπτικής αρχής.

Ειδικότερα στην Κύπρο, σε σύγκριση με τα δεδομένα άλλων χωρών, όπως της Μάλτας, υπάρχουν πολλές εποπτικές αρχές. Δυστυχώς, πολλές φορές παρουσιάζεται πρόβλημα επικάλυψης αρμοδιοτήτων και δημιουργούνται αντιπαραθέσεις για το ποιο όργανο είναι αρμόδιο για συγκεκριμένες εργασίες. Το γεγονός αυτό δημιουργεί προβλήματα και γκρίζες ζώνες στην εποπτεία, ειδικότερα για το πού σταματούν οι αρμοδιότητες μίας Αρχής και πού ξεκινούν της άλλης.

Τέλος, ο εν λόγω εκπρόσωπος επισήμανε ότι οι συχνές αλλαγές στη σύνθεση του συμβουλίου της ΕΚΚ δημιουργούν προβλήματα στην ομαλή διεκπεραίωση του έργου του και γι' αυτό εισηγήθηκε όπως αυτό απαρτίζεται από μόνιμα μέλη, που θα κατέχουν την αναγκαία εμπειρία και τεχνογνωσία.

4. Association of Cyprus International Investment Firms (ACIIF)

Ο γενικός διευθυντής του ACIIF ανέφερε ότι ο σύνδεσμος ασχολείται με την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών και έχει περισσότερες από εξήντα εταιρείες ως μέλη, οι οποίες είναι ΚΕΠΕΥ και είναι αδειοδοτημένες από την ΕΚΚ. Όπως επισήμανε περαιτέρω ο ίδιος, η συντριπτική πλειοψηφία των εταιρειών αυτών είναι ξένων συμφερόντων και δραστηριοποιούνται διεθνώς. Ως εκ τούτου, τα μέλη του συνδέσμου μπορούν να μεταφερθούν ανά πάσα στιγμή οπουδήποτε αλλού εκτός της Κύπρου.

Ο πιο πάνω εκπρόσωπος στα πλαίσια της κατάθεσης των θέσεων του επισήμανε τα ακόλουθα:

- Η παρουσία αυτών των επενδυτών στην Κύπρο και συγκεκριμένα των εταιρειών που είναι μέλη του ACIIF οφείλεται στο θετικό περιβάλλον που επικρατεί στην Κύπρο στον τομέα αυτό, καθώς και στο γεγονός ότι η ΕΚΚ με το έργο της διευκολύνει την παρουσία τέτοιων επενδυτών στη χώρα μας και αυτό είναι προς τιμή της ΕΚΚ. Ειδικότερα, ο τομέας της παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών εργοδοτεί πέραν των δέκα χιλιάδων ατόμων στην Κύπρο και συνεισφέρει άμεσα σε ποσοστό 4% στο ΑΕΠ.

- Το πιο πάνω γεγονός έχει μεγάλη σημασία για την οικονομία της Κύπρου, καθώς και για την εργοδότηση των πολιτών της. Ως εκ τούτου, πρέπει να παραμείνουν όλοι

αυτοί οι επενδυτές στην Κύπρο και ιδιαίτερα να ενισχυθεί η παρουσία τους για το καλό της κυπριακής οικονομίας.

- Ο ACIIF υιοθετεί δύο βασικές αρχές, οι οποίες πρέπει να εφαρμόζονται από τους αρμοδίους. Η πρώτη αφορά την αρχή της ελάχιστης συμμόρφωσης με τις ευρωπαϊκές Οδηγίες, δηλαδή η ενσωμάτωσή τους στην εθνική νομοθεσία να γίνεται στον ελάχιστο δυνατό βαθμό, ώστε να μην εισάγονται από πλευράς της Κυπριακής Δημοκρατίας επιπρόσθετες πρόνοιες, καθιστώντας έτσι την Κύπρο λιγότερο ανταγωνιστική σε σχέση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες, όπως για παράδειγμα τη Μάλτα και την Αγγλία. Ειδικότερα, συγκεκριμένες πρόνοιες του νόμου για το ξέπλυμα βρόμικου χρήματος είναι αυστηρότερες σε σχέση με το τι ισχύει και εφαρμόζεται σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

Η δεύτερη αρχή αφορά την αρχή της διαβούλευσης μεταξύ της ΕΚΚ και των εποπτευόμενων οργανισμών, ώστε να προηγείται σχετική διαβούλευση όσον αφορά την υιοθέτηση νέων προνοιών στον τομέα αυτό ή διαφοροποίηση των υφισταμένων. Η αρχή αυτή πρέπει να εφαρμόζεται και όσον αφορά υιοθέτηση ευρωπαϊκών Οδηγιών. Επισημαίνεται ότι η υιοθέτηση της αρχής της διαβούλευσης, καθώς και η παροχή χρονικού διαστήματος για σκοπούς προσαρμογής κρίνεται ιδιαίτερα σημαντική.

- Όσον αφορά τη διαδικασία αδειοδότησης εταιρειών από την ΕΚΚ, παρουσιάζονται καθυστερήσεις, οι οποίες οφείλονται κυρίως στην υποστελέχυσή της και στη μη ενίσχυσή της με νέο προσωπικό. Επισημαίνεται ότι το νέο προσωπικό πρέπει να εκπαιδευτεί και να καταρτιστεί, έτσι ώστε να αποκτήσει την αναγκαία εμπειρογνωμοσύνη.

- Τα πλεονεκτήματα τα οποία η Κύπρος κατέχει στον τομέα αυτό αφορούν κυρίως το καλό φορολογικό περιβάλλον, την ύπαρξη εμπειρογνομόνων, την ύπαρξη λογιστών και δικηγόρων κ.λπ. Επισημαίνεται ότι η ΕΚΚ διαχρονικά διευκολύνει την κάθοδο στην Κύπρο εταιρειών επενδυτικών υπηρεσιών. Συνεπώς, η Κύπρος αναγνωρίζεται πλέον διεθνώς ότι αποτελεί ένα ευνοϊκό και φιλικό προορισμό για αυτές τις εταιρείες.

- Στόχος είναι να συνεχίσει να υπάρχει το ευνοϊκό αυτό περιβάλλον στην Κύπρο

και να ενισχυθεί περαιτέρω, όμως αυτό κατ' ουδέναν λόγο δεν πρέπει να σημαίνει χαλαρή εποπτεία, διότι δε θα είναι προς το συμφέρον της Κύπρου να χαρακτηριστεί ως χώρα χαλαρής εποπτείας. Είναι πολύ σημαντική η ύπαρξη ισχυρής εποπτείας, ώστε να μην καταστραφεί ο τομέας αυτός λόγω έλλειψης αξιοπιστίας στο χρηματοοικονομικό σύστημα της Κύπρου.

Εν κατακλείδι, ο πιο πάνω εκπρόσωπος τόνισε ότι ο τομέας των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών πρέπει να στηριχθεί και να ενισχυθεί περαιτέρω και ολοκληρώνοντας δήλωσε ότι ο σύνδεσμος είναι πρόθυμος να συμβάλει σ' αυτή την προσπάθεια.

5. Cyprus Fiduciary Association (CFA)

Ο εκπρόσωπος του CFA ανέφερε ότι ο σύνδεσμος δημιουργήθηκε ένα χρόνο πριν εισαχθεί η νομοθεσία που διέπει τη λειτουργία των ΕΠΔΥ, με σκοπό να δημιουργηθεί ένα υπόβαθρο εποπτείας και να υιοθετηθούν κοινές πρακτικές εφαρμογές για την προώθηση της αξιοπιστίας της Κύπρου ως προορισμού. Ο τομέας της παροχής διοικητικών υπηρεσιών είναι πολύ σημαντικός για την οικονομία της Κύπρου.

Όπως επισήμανε πρόσθετα ο πιο πάνω εκπρόσωπος, υπάρχει καλή συνεργασία με την ΕΚΚ, η οποία επιτελεί ένα σημαντικό έργο, το οποίο ενισχύει την αξιοπιστία της Κύπρου στο εξωτερικό. Στα πλαίσια της συνεργασίας αυτής πραγματοποιούνται τακτικές συναντήσεις, όπου ζητείται η άποψη των εταιρειών, ώστε να βελτιώνεται συνεχώς το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο.

Η ΕΚΚ έχει μεγάλο όγκο εργασιών να διεκπεραιώσει και γι' αυτό χρειάζεται να ενισχυθεί με περισσότερο προσωπικό.

Όπως ανέφερε επίσης ο εν λόγω εκπρόσωπος, υπάρχουν προβλήματα όσον αφορά την καλή συνεργασία μεταξύ των τριών εποπτικών αρχών (ΕΚΚ, δικηγόρων και λογιστών), ώστε να διασφαλίζεται ένα ισότιμο πεδίο δράσης μεταξύ των εταιρειών για τη σωστή ανάπτυξη του τομέα αυτού. Όπως εισηγήθηκε ο ίδιος, πρέπει να υπάρχει μόνο μια εποπτική αρχή, ώστε η Κύπρος να γίνει ελκυστικότερος προορισμός. Για παράδειγμα, το Λουξεμβούργο παλαιότερα είχε τρεις εποπτικές αρχές και τις ενοποίησε,

ώστε να βελτιώσει το επίπεδο της εποπτείας στον κλάδο αυτό. Επομένως, θα μπορούσε να μην υπήρχαν οι τρεις εποπτικές αρχές που προβλέπονται με βάση τη νομοθεσία για το ξέπλυμα παράνομου χρήματος και με το κατάλληλο νομοθετικό πλαίσιο θα μπορούσε την εποπτεία να την ασκεί μόνο η ΕΚΚ, ώστε να ξεπεραστούν τα προβλήματα που υπάρχουν. Ειδικότερα, το Υπουργείο Οικονομικών έχει ρόλο να επιτελέσει σ' αυτό το θέμα με στόχο την πρόοδο και τη βελτίωση της οικονομίας. Γι' αυτό όμως χρειάζεται συνεργασία και συντονισμός και, όπως επισήμανε ο πιο πάνω εκπρόσωπος, ο σύνδεσμός τους εδώ και τρία χρόνια καλεί την κυβέρνηση να στείλει εκπροσώπους της στις συνελεύσεις τους. Επίσης, σύμφωνα με τον ίδιο, ο σύνδεσμός τους έχει υποβάλει στρατηγικά σχέδια για την ανάπτυξη του τομέα αυτού, αλλά δυστυχώς μέχρι τώρα δεν υπήρξε ανταπόκριση από πλευράς της κυβέρνησης.

6. Σύνδεσμος Εγκεκριμένων Λογιστών Κύπρου (ΣΕΛΚ)

Η εκπρόσωπος του ΣΕΛΚ ανέφερε ότι με βάση το νομικό πλαίσιο που διέπει τις εργασίες των εγκεκριμένων λογιστών έχουν συσταθεί επιτροπές που εποπτεύουν τα μέλη τους και εξετάζουν θέματα που αφορούν δημόσιες εταιρείες. Τα τελευταία χρόνια έχουν πραγματοποιηθεί ορισμένες συναντήσεις με την ΕΚΚ για θέματα που επηρεάζουν δημόσιες εταιρείες και υπάρχει καλή συνεργασία μεταξύ τους.

Ειδικότερα, ο ΣΕΛΚ αδειοδοτεί τα μέλη του για την παροχή των επαγγελματικών τους υπηρεσιών. Στο πλαίσιο της ρυθμιστικής του αρμοδιότητας και της άσκησης εποπτείας ο ΣΕΛΚ εφαρμόζει τα ακόλουθα δύο εποπτικά εργαλεία για τη διενέργεια των επιτόπιων ελέγχων (on-site monitoring) σε σχέση με τις επαγγελματικές δραστηριότητες των μελών του και των οίκων τους:

α. Εποπτεία της συμμόρφωσης με τα πρότυπα και τους κανόνες για τον υποχρεωτικό έλεγχο (audit monitoring visits), που διενεργείται αποκλειστικά στους νόμιμους ελεγκτές και στα νόμιμα ελεγκτικά γραφεία.

β. Εποπτεία της συμμόρφωσης με τις Οδηγίες και τους κανόνες που αφορούν το ξέπλυμα παράνομου χρήματος, καθώς και με σχετικούς κανονισμούς του ΣΕΛΚ, που διενεργείται σε όλες τις αδειοδοτημένες οντότητες από το σύνδεσμο.

Όπως επισήμανε η πιο πάνω εκπρόσωπος, η υφιστάμενη νομοθεσία για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες χρήζει βελτιώσεων, διότι επηρεάζει αρνητικά το επάγγελμα των ελεγκτών, καθώς και τα συμφέροντα των πελατών τους.

Γ. ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΑΓΟΡΑΣ ΚΥΠΡΟΥ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΕΓΕΡΘΗΚΑΝ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ

1. Έρευνες αναφορικά με τις τράπεζες

Σύμφωνα με όσα κατατέθηκαν στην επιτροπή, μετά από καταγγελίες που υποβλήθηκαν ενώπιον της ΕΚΚ ή μετά από αυτεπάγγελτες έρευνές της η ΕΚΚ έχει διενεργήσει έρευνες και έχει καταλήξει σε αρκετά πορίσματα, τα οποία στάλθηκαν στο Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας για διερεύνηση και αρκετές υποθέσεις βρίσκονται ήδη ενώπιον της δικαιοσύνης.

Ειδικότερα, η επιτροπή με επιστολή της, ημερομηνίας 23 Ιουνίου 2017, ζήτησε να ενημερωθεί γραπτώς για την πορεία των ερευνών αναφορικά με τα τραπεζικά σκάνδαλα. Συγκεκριμένα, η επιτροπή ζήτησε να ενημερωθεί για την έκδοση των σχετικών πορισμάτων, την επιβολή διοικητικών προστίμων, καθώς και τις υποθέσεις που οδηγήθηκαν ενώπιον της δικαιοσύνης. Η πρόεδρος της ΕΚΚ, ανταποκρινόμενη στο αίτημα της επιτροπής, απέστειλε απαντητική επιστολή, ημερομηνίας 7 Ιουλίου 2017, στην οποία περιλαμβάνεται αναλυτικός πίνακας με όλα τα στοιχεία που ζήτησε η επιτροπή, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο της Βουλής και στη διάθεση κάθε μέλους της.

Με βάση τα πιο πάνω στοιχεία που στάλθηκαν στην επιτροπή, οι υποθέσεις αυτές μεταξύ άλλων αφορούν τα ακόλουθα: τη μη ανακοίνωση εμπιστευτικών πληροφοριών σε σχέση με τις κεφαλαιακές ανάγκες της Τράπεζας Κύπρου, τις παραβιάσεις της υφιστάμενης νομοθεσίας αναφορικά με την επένδυση της Τράπεζας Κύπρου σε ομόλογα του ελληνικού δημοσίου, τη διατήρηση της λογιστικής υπεραξίας που προέκυψε από την τριπλή συγχώνευση των τραπεζών “Εγνατία”, “Μαρφίν” και “Λαϊκή” κ.λπ.

Επισημαίνεται ότι, όσον αφορά την έρευνα για την υπόθεση της γερμανικής τράπεζας “Commerzbank” σε σχέση με τη χειραγώγηση της αγοράς μέσω δομημένων ομολόγων, για την οποία ζητήθηκε σχετική ενημέρωση από την επιτροπή, αυτή έχει ολοκληρωθεί σε υπηρεσιακό επίπεδο και το πόρισμα υποβλήθηκε στο συμβούλιο της ΕΚΚ. Η ΕΚΚ αποφάσισε στις 24 Απριλίου 2017 να κληθούν η Cyprus Popular Bank και η Commerzbank, για να δώσουν εξηγήσεις. Σημειώνεται επίσης ότι η ΕΚΚ προτίθεται να αποστείλει το πόρισμα στο Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας.

Αναφορικά με σχετικό ερώτημα της επιτροπής κατά πόσο προβλέπονται συγκεκριμένα χρονοδιαγράμματα για τη διεκπεραίωση των ερευνών, όπως αναφέρθηκε στην επιτροπή οι έρευνες της ΕΚΚ γίνονται από εξειδικευμένα άτομα και μπορεί να διαρκέσουν αρκετούς μήνες, ανάλογα με την πολυπλοκότητα κάθε υπόθεσης, επομένως δεν μπορεί εκ των προτέρων να προβλεφθεί ο ακριβής χρόνος της διάρκειας διεκπεραίωσής τους.

2. Επιβολή κυρώσεων/προστίμων και συμμόρφωση

Η ΕΚΚ ανακοινώνει όλα όσα αφορούν τις αποφάσεις της και υπάρχει σε όλους τους τομείς διαφάνεια. Η επιβολή κυρώσεων γνωστοποιείται ονομαστικά, ώστε να ενημερώνεται το κοινό. Η ΕΚΚ ελέγχει συνεχώς κατά πόσο υπάρχει συμμόρφωση και έχει διαπιστωθεί ότι μετά την επιβολή διοικητικών προστίμων υπάρχει η αναγκαία συμμόρφωση.

Ειδικότερα όσον αφορά την επιβολή προστίμων, η ΕΚΚ έχει επιβάλει την τελευταία πενταετία διοικητικά πρόστιμα τα οποία συμποσούνται στα €14,9 εκατομ. τόσο σε εποπτευόμενες εταιρείες όσο και στον τραπεζικό τομέα. Έχουν εισπραχθεί μέχρι τώρα τα €3,6 εκατομ., αλλά έχουν ασκηθεί και προσφυγές εναντίον των αποφάσεων της ΕΚΚ. Πέραν του 50% των διοικητικών προστίμων προέρχονται από τις υποθέσεις των τραπεζών. Τα πρόστιμα αυτά ήταν τα πιο υψηλά που επιβλήθηκαν μέχρι τώρα από την ΕΚΚ. Συγκεκριμένα, περίπου €9 εκατομ. αφορούν τον τραπεζικό τομέα και φυσικά πρόσωπα και €4,1 εκατομ. αφορούν τις ΚΕΠΕΥ. Οι ΚΕΠΕΥ πληρώνουν άμεσα και οι εισπράξεις καταλήγουν στο Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας. Όσον αφορά την καταβολή

των διοικητικών προστίμων για τις υποθέσεις των τραπεζών, υπάρχουν καθυστερήσεις λόγω της κατάθεσης σχετικών προσφυγών ή εφέσεων ενώπιον δικαστηρίου.

3. Γιατί οι επενδυτές προτιμούν την Κύπρο

Η Κύπρος έχει γίνει χρηματοοικονομικό κέντρο για κάποιες εταιρείες του εξωτερικού και την προτιμούν πιθανόν λόγω της υψηλής τεχνογνωσίας και της τεχνολογίας που διαθέτει και του καλού φορολογικού περιβάλλοντος που υπάρχει.

4. Ενέργειες της ΕΚΚ κατά την περίοδο των προβλημάτων στο χρηματοπιστωτικό τομέα και ειδικότερα σε σχέση με τράπεζες/δάνεια/αξιόγραφα κ.λπ.

Οι εξουσίες της ΕΚΚ είναι περιορισμένες όσον αφορά τις εισηγμένες εταιρείες και οι τράπεζες, με βάση το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο, θεωρούνται εισηγμένες εταιρείες.

Η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου εποπτεύει τις τράπεζες και με βάση το πλαίσιο της ευρωπαϊκής Οδηγίας MiFID I αυτή έχει την εξουσία να ελέγχει τα χρηματοοικονομικά προϊόντα που εκδίδουν οι τράπεζες και προωθούν στους πελάτες τους. Αν τα προϊόντα αυτά προωθούνταν μέσω των χρηματιστηριακών εταιρειών, τότε υπεύθυνη θα ήταν η ΕΚΚ. Ειδικότερα, τα αξιόγραφα προωθήθηκαν μέσω των παραρτημάτων των τραπεζών και με βάση το πιο πάνω ευρωπαϊκό πλαίσιο την εξουσία για άσκηση ελέγχου των πολύπλοκων προϊόντων έχουν οι Κεντρικές Τράπεζες σε σχέση με το πώς χορηγούνται και πώς διεισδύουν στους επενδυτές. Για το θέμα αυτό έχει εκδοθεί σχετικό πόρισμα από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου και στην εκπόνησή του βοήθησε και η ΕΚΚ. Σύμφωνα με το πόρισμα αυτό, έχουν γίνει παραβάσεις από πλευράς των τραπεζών.

Σε σχέση με τα αξιόγραφα, στάλθηκε μεγάλος αριθμός καταγγελιών στην ΕΚΚ, όταν σταμάτησαν να καταβάλλονται οι τόκοι των τραπεζών.

Επισημαίνεται ότι υπάρχει νέα ευρωπαϊκή νομοθεσία για τα πολύπλοκα προϊόντα και την προώθησή τους με βάση το πλαίσιο της αναθεωρημένης ευρωπαϊκής Οδηγίας MiFID II, καθώς και το private banking των τραπεζών, που εμπίπτει στις εργασίες των χρηματιστηριακών εταιρειών. Ειδικότερα, η νέα Οδηγία, η οποία για σκοπούς εναρμόνισης ενσωματώθηκε στην εθνική νομοθεσία, αυξάνει τις υποχρεώσεις των

εποπτευόμενων οργανισμών. Η νέα αυτή νομοθεσία ψηφίστηκε από τη Βουλή στις 30 Ιουνίου 2017 και τιτλοφορείται «Ο περί Επενδυτικών Υπηρεσιών και Δραστηριοτήτων και Ρυθμιζόμενων Αγορών Νόμος».

5. Βελτίωση του υφιστάμενου νομοθετικού και ρυθμιστικού πλαισίου

Η ΕΚΚ επιθυμεί την προώθηση ορισμένων πρόσθετων τροποποιήσεων για σκοπούς βελτίωσης της υφιστάμενης νομοθεσίας, οι οποίες θα διευκολύνουν τη διεκπεραίωση του έργου της. Επισημαίνεται ότι πιο σημαντική πρόκληση, σύμφωνα με την ΕΚΚ, όσον αφορά το ρυθμιστικό πλαίσιο αποτελεί η εναρμόνιση με την αναθεωρημένη ευρωπαϊκή Οδηγία MiFID II, την οποία, όπως αναφέρθηκε ήδη πιο πάνω, η Κύπρος ενσωμάτωσε στη νομοθεσία της και η οποία αφορά τη μεγαλύτερη ρυθμιστική αλλαγή που θα επέλθει στις κεφαλαιαγορές της Ευρώπης τα επόμενα χρόνια και θα αλλάξει άρδην τον τομέα όπως ήταν γνωστός μέχρι σήμερα.

Όσον αφορά τις διάφορες νέες βελτιώσεις στο υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο τις οποίες επιθυμεί η ΕΚΚ για τη διευκόλυνση του έργου της, μεταξύ αυτών είναι η βελτίωση της υφιστάμενης διαδικασίας διενέργειας ερευνών με την ενίσχυση του ρόλου της στους επιτόπιους ελέγχους “onsite visit”, ώστε να εξασφαλίζει στοιχεία εύκολα και χωρίς ιδιαίτερα προβλήματα, να παρέχεται η δυνατότητα για διασφάλιση σωστής διαχείρισης των χρημάτων των πελατών των εποπτευόμενων οντοτήτων της κ.λπ.

Επιπρόσθετα, το έργο της ΕΚΚ θα διευκολυνόταν, εάν δεν οδηγούνταν όλα τα θέματα για εξέταση ενώπιον του συμβουλίου της, το οποίο έχει τεράστιο όγκο εργασίας να διεκπεραιώσει, ώστε ορισμένα από τα θέματα να μπορεί να επιλύονται σε υπηρεσιακό επίπεδο μέσω της δημιουργίας υπηρεσιακών δομών. Στο παρόν στάδιο η εξέταση όλων των θεμάτων της ΕΚΚ πραγματοποιείται συλλογικά από το συμβούλιο.

Περαιτέρω, όσον αφορά τη βελτίωση της συμμετοχής στο συμβούλιο της ΕΚΚ και τη σταθερότητα της σύνθεσής του, εγέρθηκε το αίτημα από πλευράς της για αύξηση της αντιμισθίας των μη εκτελεστικών μελών του συμβουλίου.

6. Ενίσχυση της ΕΚΚ με προσωπικό

Η αύξηση του προσωπικού δεν είναι αυτοσκοπός, ώστε η ΕΚΚ να αποκτήσει

υπαλλήλους τους οποίους στην πορεία να μην ξέρει πώς να αξιοποιήσει. Στις περιπτώσεις που θα μειωθεί ο όγκος των εργασιών της ΕΚΚ, οι υπάλληλοι θα μπορεί με τη νέα νομοθεσία για την εναλλαξιμότητα να μεταφερθούν κάπου αλλού εντός του ευρύτερου δημόσιου τομέα. Η ΕΚΚ πρέπει να εξασφαλίσει το προσωπικό που χρειάζεται για σκοπούς ενίσχυσης της εποπτείας της και για το σκοπό αυτό προβαίνει σε αγορά υπηρεσιών και οι θέσεις προκηρύσσονται με τη διαδικασία των προσφορών και στη βάση συμβολαίων συγκεκριμένης χρονικής διάρκειας.

7. Νομοθεσία για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες (Anti-Money Laundering)

Η πιο πάνω υφιστάμενη νομοθεσία για το ξέπλυμα παράνομου χρήματος, σύμφωνα με την ΕΚΚ και με ορισμένα εμπλεκόμενα μέρη, είναι αυστηρότερη σε σύγκριση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες, διότι η υιοθέτηση και ενσωμάτωση σε αυτή των σχετικών ευρωπαϊκών Οδηγιών ξεπέρασε αυτό που απαιτείτο για σκοπούς εναρμόνισης.

Η ΕΚΚ δε συμφωνεί με την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, που επιθυμεί την υιοθέτηση αυστηρότερων ρυθμίσεων. Ειδικότερα, η ΕΚΚ όσον αφορά την πιο πάνω νομοθεσία θέλει, στα πλαίσια της μεταφοράς των ευρωπαϊκών Οδηγιών στην εθνική μας νομοθεσία, να υιοθετείται το ελάχιστο κεκτημένο που υιοθετεί και η υπόλοιπη Ευρώπη.

Επίσης, το πρόβλημα της τριχοτόμησης που υπάρχει στον πιο πάνω νόμο, που προβλέπει την ύπαρξη τριών εποπτικών αρχών, δεν είναι εύκολο να λυθεί με τη συγκέντρωση της εποπτείας αυτής κάτω από την ομπρέλα της ΕΚΚ, διότι, με βάση τα υφιστάμενα δεδομένα και τους υφιστάμενους πόρους, είναι ιδιαίτερα δύσκολο να υλοποιηθεί.

Επισημαίνεται ότι, με βάση τη θέση του Υπουργείου Οικονομικών, η πρακτική που ακολουθείται στην Κύπρο είναι η επικρατούσα πρακτική στην ΕΕ, όπου οι δικηγόροι και οι ελεγκτές εποπτεύονται από τους συνδέσμους τους, αφού σε είκοσι μία από τις είκοσι οκτώ χώρες αυτό ισχύει.

Σημειώνεται επίσης ότι, σύμφωνα με το Υπουργείο Οικονομικών, το ζήτημα της παροχής διοικητικών υπηρεσιών είναι ήδη αντικείμενο μελέτης στα πλαίσια εκπόνησης συγκεκριμένης έκθεσης που αφορά την αξιολόγηση των κινδύνων από το ξέπλυμα παράνομου χρήματος κατά τα πρότυπα της Διεθνούς Τράπεζας και, με βάση τα αποτελέσματα που θα προκύψουν από τη μελέτη, το όλο ζήτημα θα τύχει νέας αξιολόγησης.

Δ. ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ/ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ/ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΛΗΚΤΙΚΑ ΣΧΟΛΙΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΘΕΣΜΩΝ, ΑΞΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΤΡΟΠΟΥ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Θεσμών, Αξιών και Επιτρόπου Διοικήσεως, αφού εξέτασε το πιο πάνω θέμα και ενημερώθηκε από τα εμπλεκόμενα μέρη και αφού έλαβε υπόψη όλα τα έγγραφα που κατατέθηκαν ενώπιόν της, ομόφωνα καταλήγει στα ακόλουθα:

1. Διαπιστώσεις/επισημάνσεις της επιτροπής

Η ΕΚΚ ως εποπτική αρχή επιτελεί πολύ σημαντικό έργο το οποίο συμβάλλει στην εύρυθμη λειτουργία της κεφαλαιαγοράς και στην ανάπτυξη της κυπριακής οικονομίας. Ο κυριότερος στόχος της ΕΚΚ, σύμφωνα με όσα κατατέθηκαν στην επιτροπή, είναι η ανάκτηση της εμπιστοσύνης των επενδυτών και η πλήρης αποκατάσταση της αξιοπιστίας του χρηματοοικονομικού συστήματος της Κύπρου, γι' αυτό και επιβάλλεται η άσκηση αυστηρής, συνεχούς και αποτελεσματικής εποπτείας της λειτουργίας της κεφαλαιαγοράς για την επίτευξη του πιο πάνω στόχου.

Για την άσκηση όμως της πιο πάνω εποπτείας η ΕΚΚ πρέπει να έχει στη διάθεσή της όλους τους αναγκαίους πόρους και τις αναγκαίες εξουσίες. Η ΕΚΚ καλείται να διεκπεραιώσει τεράστιο όγκο εργασιών λόγω του μεγάλου αριθμού των εποπτευόμενων οργανισμών και της πολυπλοκότητας της δομής τους.

Ειδικότερα, όπως επισημάνθηκε στην επιτροπή, η διεθνοποίηση και η ενοποίηση των κεφαλαιαγορών τόσο σε διεθνές όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο είχε ως αποτέλεσμα την έντονη διασυννοριακή δραστηριότητα των εποπτευόμενων εταιρειών και

οργανισμών. Το γεγονός αυτό καθιστά τον εποπτικό ρόλο της ΕΚΚ ιδιαίτερα δύσκολο, διότι στα πλαίσια της εποπτείας που ασκείται πρέπει να διασφαλίζεται η πλήρης συμμόρφωση των εποπτευόμενων οντοτήτων με το θεσμικό πλαίσιο που διέπει τις δραστηριότητές τους.

Επιπρόσθετα, οι εποπτικές υποχρεώσεις και οι αρμοδιότητες της ΕΚΚ διευρύνονται συνεχώς, λόγω και των συχνών τροποποιήσεων του θεσμικού πλαισίου που διέπει τη λειτουργία της κεφαλαιαγοράς και τις δραστηριότητες των εποπτευόμενων οντοτήτων. Ειδικότερα, οι αλλαγές στο θεσμικό πλαίσιο αφορούν κυρίως την υιοθέτηση πολύπλοκων ευρωπαϊκών Οδηγιών και Κανονισμών.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν στην επιτροπή, η ΕΚΚ είναι υπεύθυνη για την εποπτεία περίπου εξακοσίων ένδεκα οργανισμών, αλλά ο αριθμός αυτός αναμένεται να αυξηθεί, λόγω του ότι βρίσκεται σε εξέλιξη η διαδικασία αδειοδότησης και νέων εποπτευόμενων εταιρειών και οργανισμών.

Με βάση τα πιο πάνω, διαπιστώνεται ότι για την προσέλκυση νέων επενδυτών και την περαιτέρω ανάπτυξη της οικονομίας της Κύπρου είναι ιδιαίτερα σημαντική η διασφάλιση της αξιοπιστίας της αγοράς. Ειδικότερα, διαπιστώνεται από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς ότι η προσέλκυση νέων επενδυτών θα συνεισφέρει τα μέγιστα στην κυπριακή οικονομία.

Επισημαίνεται ότι στον τομέα των συλλογικών επενδύσεων είναι σημαντικό το ότι ενδιαφέρονται να αδειοδοτηθούν και να δραστηριοποιηθούν αρκετοί οργανισμοί. Συγκεκριμένα, η δημιουργία και δραστηριοποίηση τέτοιων οργανισμών στον τομέα αυτό στην Κύπρο αναμένεται να έχει ουσιαστική συμβολή στην ανάπτυξη της οικονομίας μέσω της διοχέτευσης επενδυτικών κεφαλαίων και της δυνατότητας αξιοποίησής τους ως εναλλακτικών τρόπων χρηματοδότησης των εταιρειών. Με αυτό τον τρόπο είναι πιθανό να ξεπεραστεί η διαχρονικά υπερβολική εξάρτηση της χρηματοδότησης του ιδιωτικού και δημοσίου τομέα στην Κύπρο από τον τραπεζικό τομέα.

Περαιτέρω, όπως επισημάνθηκε στην επιτροπή, η δραστηριοποίηση των διαφόρων εποπτευόμενων οντοτήτων έχει πολλαπλά οφέλη για την κυπριακή

οικονομία. Ειδικότερα, ανάμεσα στα οφέλη αυτά είναι η σημαντική ενίσχυση των εσόδων του κράτους από την καταβολή σημαντικών φορολογιών. Επιπρόσθετα, από τη δραστηριοποίηση των εποπτευόμενων αυτών οντοτήτων και εταιρειών αναμένεται να επέλθουν οφέλη για την κυπριακή οικονομία, όπως η μείωση της ανεργίας με την εργοδότηση μορφωμένου και προσοντούχου προσωπικού στο χρηματοοικονομικό τομέα, η αύξηση της κινητικότητας της αγοράς στον τομέα της ενοικιαγοράς και κτηματαγοράς, η αύξηση της αγοράς υπηρεσιών από νομικούς και ελεγκτικούς οίκους, η αύξηση της πώλησης καταναλωτικών αγαθών, της ενοικίασης οχημάτων, κ.λπ. Παράλληλα, ενδέχεται να ενισχυθεί και η τουριστική βιομηχανία λόγω της άφιξης από ξένες χώρες αρκετών προσώπων που έχουν σχέση με τους εποπτευόμενους οργανισμούς.

2. Εισηγήσεις της επιτροπής

α. Να εξεταστεί η δυνατότητα βελτίωσης του νομοθετικού πλαισίου που διέπει τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες της ΕΚΚ στη βάση των αιτημάτων και εισηγήσεών της, ώστε, μέσω της βελτίωσης αυτής, να μπορεί να διεκπεραιώνει πιο αποτελεσματικά και με μεγαλύτερη επιτυχία το έργο της.

β. Όπως διαπιστώθηκε από την αυτεπάγγελτη εξέταση του θέματος, η εποπτεία της παροχής των επενδυτικών υπηρεσιών είναι κατακερματισμένη, αναλόγως του ποια οντότητα παρέχει τις επενδυτικές υπηρεσίες. Ειδικότερα, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία για την παροχή επενδυτικών υπηρεσιών, εάν η οντότητα είναι τράπεζα, τότε την εποπτεία την ασκεί η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου και, εάν η οντότητα είναι εταιρεία παροχής επενδυτικών υπηρεσιών, την εποπτεία την ασκεί η ΕΚΚ. Όμως, λόγω του ότι η ΕΚΚ διαθέτει την κατάλληλη εμπειρογνωμοσύνη, καθώς και την πείρα για καλύτερη εποπτεία, η επιτροπή εισηγείται να εξεταστεί η δυνατότητα όπως την εποπτεία της παροχής επενδυτικών υπηρεσιών την ασκεί η ΕΚΚ, με την ανάλογη ενίσχυσή της με αναγκαίους πόρους και με κατάλληλο ανθρώπινο δυναμικό.

Επομένως, όσον αφορά τον υφιστάμενο για την παροχή επενδυτικών υπηρεσιών νόμο, η επιτροπή εισηγείται να εξεταστεί η δυνατότητα τροποποίησής του για τη

διασφάλιση της ύπαρξης μιας αρμόδιας εποπτικής αρχής. Εάν η πιο πάνω εισήγηση δεν καταστεί εφικτή, τότε να εξεταστεί η δυνατότητα για απαγόρευση της παροχής περίπλοκων επενδυτικών υπηρεσιών από τα καταστήματα των τραπεζών και ειδικότερα όταν αυτές αφορούν για παράδειγμα περίπλοκα χρηματοοικονομικά προϊόντα, όπως τα μετατρέψιμα αξιόγραφα ενισχυμένου κεφαλαίου, καθώς και όταν αφορούν επενδυτικές συμβουλές.

γ. Όσον αφορά τον τομέα της παροχής διοικητικών υπηρεσιών (fiduciary services), υπάρχει και εδώ πρόβλημα με τον κατακερματισμό των εποπτικών αρχών. Όπως επισημάνθηκε στην επιτροπή, η ύπαρξη των πολλών εποπτικών αρχών επιφέρει επικάλυψη αρμοδιοτήτων και δημιουργεί προβλήματα στην ομαλή λειτουργία της αγοράς.

Ειδικότερα, όσον αφορά το νομοθετικό πλαίσιο που διέπει τον τομέα της παροχής διοικητικών υπηρεσιών, προβλέπεται ότι για τις εταιρείες παροχής διοικητικών υπηρεσιών που είναι θυγατρικές δικηγορικών γραφείων εποπτεύουσα αρχή είναι ο Παγκύπριος Δικηγορικός Σύλλογος, για τις εταιρείες που είναι θυγατρικές λογιστικών γραφείων εποπτεύουσα αρχή είναι ο ΣΕΛΚ και για τις ανεξάρτητες εταιρείες εποπτεύουσα αρχή είναι η ΕΚΚ. Σημειώνεται ότι η πιο σημαντική νομοθεσία με την οποία ασκείται ο εποπτικός έλεγχος στον τομέα αυτό είναι η νομοθεσία για τη νομιμοποίηση παράνομου χρήματος, αλλά κατά την εφαρμογή της εν λόγω νομοθεσίας υπάρχει κατακερματισμός της εποπτείας ανάλογα με το ποιος είναι ο εποπτευόμενος, γεγονός το οποίο δημιουργεί άνιση μεταχείριση μεταξύ των εποπτευόμενων και διαφορετικές προσεγγίσεις.

Επομένως, θα μπορούσε να εξεταστεί και εδώ η δυνατότητα ύπαρξης μίας εποπτικής αρχής όσον αφορά την εποπτεία παροχής διοικητικών υπηρεσιών. Γι' αυτό και κρίνεται σκόπιμο να μελετηθούν και οι περιπτώσεις άλλων ευρωπαϊκών χωρών όπου δεν υπάρχει αυτός ο κατακερματισμός, όπως για παράδειγμα η Μάλτα, το Λουξεμβούργο κ.λπ.

Με βάση όσα αναφέρονται πιο πάνω, θεωρείται ως καλύτερη επιλογή η σύσταση

και λειτουργία μιας αρμόδιας αρχής ξεχωριστά για κάθε συγκεκριμένο νόμο και όχι η σύσταση μιας ενιαίας εποπτικής αρχής για όλους τους τομείς της χρηματοοικονομικής δραστηριότητας, γεγονός το οποίο πιθανόν να οδηγούσε σε εσωτερικές συγκρούσεις συμφερόντων.

Στα πλαίσια της πιο πάνω προσπάθειας, πρώτιστο μέλημα πρέπει να είναι η ενίσχυση της αξιοπιστίας του χρηματοοικονομικού συστήματος και όχι η χαλάρωση της εποπτείας.

δ. Να εξεταστεί σοβαρά το αίτημα της ΕΚΚ για ενίσχυσή της με επιπρόσθετο προσωπικό, ώστε να συνεχίσει να ασκεί με επιτυχία το έργο της.

ε. Να εξεταστούν οι προτάσεις/συστάσεις που υπάρχουν τόσο από πλευράς της ΕΚΚ όσο και από πλευράς των άλλων εμπλεκόμενων μερών, ώστε κατά την υιοθέτηση και ενσωμάτωση ορισμένων ευρωπαϊκών Οδηγιών στην εθνική νομοθεσία να υιοθετείται, αν είναι εφικτό, ό,τι υιοθετεί και η υπόλοιπη Ευρώπη, χωρίς την προσθήκη επιπρόσθετων και αυστηρότερων προνοιών που ενδεχομένως να επηρεάσουν την εύρυθμη λειτουργία της αγοράς.

στ. Στις περιπτώσεις θέσπισης νέων νομοθεσιών ή σημαντικών τροποποιήσεων όπου αρμόδια αρχή είναι η ΕΚΚ, πρέπει να προηγείται διαβούλευση με τους εποπτευόμενους οργανισμούς και να παρέχεται ικανοποιητικός χρόνος για μελέτη και υποβολή παρατηρήσεων από πλευράς των εποπτευόμενων οργανισμών. Επίσης, κρίνεται απαραίτητο να γίνεται διαβούλευση όχι μόνο κατά τη θέσπιση, αλλά και κατά την εφαρμογή της ήδη ψηφισθείσας νομοθεσίας. Ειδικότερα, αφού παρέλθει κάποιο χρονικό διάστημα από την έναρξη εφαρμογής συγκεκριμένης νομοθεσίας, η ΕΚΚ πρέπει να διαβουλεύεται με τους εποπτευόμενους οργανισμούς για επίλυση τυχόν προβλημάτων που προκύπτουν.

ζ. Λόγω του τεράστιου όγκου εργασιών του συμβουλίου της ΕΚΚ, κρίνεται σκόπιμο να εξεταστεί η δυνατότητα δημιουργίας κατάλληλης υπηρεσιακής δομής, ώστε να μη χρειάζεται να εξετάζονται και να αποφασίζονται όλα τα θέματα από το συμβούλιο. Η δημιουργία μιας τέτοιας δομής ενδεχομένως να διευκολύνει το έργο του συμβουλίου της

ΕΚΚ και να συμβάλει σημαντικά στην αποσυμφόρησή του. Ειδικότερα, κρίνεται σκόπιμο να μελετηθεί η προώθηση των διαδικασιών για δημιουργία μεσαίων θέσεων (middle management), καθώς και να εξεταστεί η δυνατότητα υπαγωγής ορισμένων θεμάτων που τώρα εξετάζονται από το συμβούλιο σε υπηρεσιακά κλιμάκια, ανάλογα με τη σοβαρότητα του θέματος.

η. Να εξεταστεί επίσης κατά πόσο θα ήταν εφικτό, αφού επέλθουν οι αναγκαίες τροποποιήσεις στο υφιστάμενο σύστημα, να συσταθεί μία Ειδική Επιτροπή Χρηματοοικονομικών Υποθέσεων στην οποία να μπορούν να επανεξετάζονται επί της ουσίας αποφάσεις των εποπτικών αρχών του χρηματοοικονομικού τομέα. Θα μπορούσε να ληφθεί υπόψη το μοντέλο άλλων χωρών, όπως του Ηνωμένου Βασιλείου και της Μάλτας. Συγκεκριμένα, με βάση το υφιστάμενο σύστημα, όλες οι περιπτώσεις ενδεχόμενων παραβάσεων εξετάζονται ενώπιον του συμβουλίου της ΕΚΚ και υπάρχουν καθυστερήσεις στην εξέτασή τους. Περαιτέρω, εάν η απόφαση του συμβουλίου δεν είναι ευνοϊκή για το διοικούμενο, αυτή μπορεί να εφεσιβληθεί στο Διοικητικό Δικαστήριο, το οποίο όμως δεν έχει αρμοδιότητα να εξετάζει θέματα ουσίας, αλλά μόνο τήρησης διαδικασιών κατά τη λήψη αποφάσεων από το διοικητικό όργανο (όπως σύνθεσης, επαρκούς αιτιολόγησης κ.λπ.). Σε περίπτωση υιοθέτησης της εισήγησης για σύσταση Ειδικής Επιτροπής Χρηματοοικονομικών Υποθέσεων, αυτή θα έχει ως αρμοδιότητα να εξετάζει την ουσία των αποφάσεων των εποπτικών αρχών του χρηματοοικονομικού τομέα (π.χ. της ΕΚΚ, της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου και του Εφόρου Ασφαλίσεων) και οι ανεξάρτητες αποφάσεις της θα ενισχύουν την ασφάλεια δικαίου, τη φυσική δικαιοσύνη και την εμπιστοσύνη προς τους θεσμούς.

Επισημαίνεται ότι ο πρόεδρος της επιτροπής και τα μέλη της βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού εξέφρασαν τον προβληματισμό τους κατά πόσο η πιο πάνω εισήγηση αντιβαίνει με τις διατάξεις του συντάγματος.

θ. Η βελτίωση της συμμετοχής στο συμβούλιο της ΕΚΚ, καθώς και η σταθερότητα της σύνθεσής του είναι σημαντικές για την καλύτερη άσκηση του έργου του. Γι' αυτό

κρίνεται σκόπιμο να εξεταστεί το αίτημα που εγέρθηκε από πλευράς της ΕΚΚ για αύξηση της αντιμισθίας των μη εκτελεστικών μελών του συμβουλίου.

3. Καταληκτικά σχόλια

Η επιτροπή εκφράζει την ευαρέσκειά της για το γεγονός ότι η ΕΚΚ, ασκώντας ορθά το έργο της και εφαρμόζοντας τις διατάξεις της υφιστάμενης νομοθεσίας, έχει συντάξει αρκετά πορίσματα και έχει επιβάλει μεγάλο αριθμό διοικητικών προστίμων, το ύψος των οποίων ανέρχεται σε δεκάδες εκατομμύρια. Τα ποσά αυτά καταλήγουν στο Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας ενισχύοντάς το σημαντικά.

Παράλληλα, η επιτροπή εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι η ΕΚΚ έχει διερευνήσει πολλές υποθέσεις που αφορούν την περίοδο της οικονομικής κρίσης και των τραπεζικών σκανδάλων στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Ειδικότερα, η ΕΚΚ, μέσα από τη διερεύνηση τέτοιων υποθέσεων, έχει συντάξει αρκετά πορίσματα, τα οποία στάλθηκαν στο Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, συμβάλλοντας έτσι στο να οδηγηθούν αρκετές υποθέσεις ενώπιον της δικαιοσύνης.

Επιπρόσθετα, η επιτροπή εκφράζει τη θέση αρχής ότι η Κύπρος, μέσα από τη συνεχή, σωστή και αποτελεσματική άσκηση εποπτείας από την ΕΚΚ, επιβάλλεται να εδραιωθεί ως ένας διεθνούς εμβέλειας προορισμός και ως ένα αξιόπιστο χρηματοοικονομικό κέντρο, το οποίο θα προσελκύει συνεχώς νέους επενδυτές.

Τέλος, η επιτροπή δηλώνει την πρόθεσή της για στήριξη του θεσμού της Κεφαλαιαγοράς με όλα τα μέσα που διαθέτει ως νομοθετικό σώμα, τονίζοντας παράλληλα ότι θα παρακολουθεί όλες τις εξελίξεις που αφορούν το όλο θέμα, ώστε να επανέλθει, όποτε το κρίνει σκόπιμο.

14 Νοεμβρίου 2017